

Jakob Liivi meenutades

Kooli- ja sulemees Jakob Liiv sündis 28. veebruaril 1859. aastal Alatskivi vallas Veskirahva kandimehe kohal. Usna varsti liideti Veskirahva koht mõisa külge ja Benjamin-Liivile anti Peipsi rannikule pooleldi söödis seisnud Riidma kandimehekoht, kus elati neli aastat. Siit mindi Rupsi külla Oja tallu.

Kooliteed alustas Jakob Liiv Naelavere külakoolis. 1875. a. võis ta astuda Kodavere kihelkonnakooli, mille lõpetas 1879. a. Seejärel töötas ta ühe aasta abiõpetajana Kavastu Varnja koolis. Opetaja oli seal K. Elken, kelle vend Juhan sel ajal Väike-Maarja kihelkonnakoolis töötas. Juhan Elkeni kutsel ja soovitusel sai Jakob Liivist 1880. a. Triigi valla Avispea kooli õpetaja. Siin pani noor energiline koolimees kohe laulukoori tööle, tellis ajalehe «Sakala», mida soovitas talumeestel lugeda, kõrvaldas koolist viitsanuhtluse ja loobus palvetundide pidamisest leirimajas. Need uuendused ei meeldinud aga pastorile ja mõisnikule ning tekkinud vastuolude tõttu lahkus Jakob Liiv 1883. a. Avispea koolist. Ta asus Uniküla mõisa kirjutajaks,

olles ühtlasi sealses koolis õpetaja. Järgmisel aastal kutsuti ergas koolmeister Pandivere kooli, kus ta töötas 1886. aastani. Samal aastal valmis Avispeal uus koolimaja ning Jakob Liivil algas teine Avispea ajajärk, nagu ta ise seda nimetas. 1901. a. lahkus Liiv, kes oli nüüd juba 4 lapse isa, Avis-

pealt ning asus Väike-Maarjasse Karskuse Kuratooriumi teemaja pidama. Väike-Maarjas lootis ta perele lähedamaid elamistingimusi luua.

Kohe liitus ta siinsete erksamate inimestega, hakkas näidendeid õpetama ja organiseeris piduõhtuid, mille sissetulek läks tütarlastekooli uue juurdeehituse toetamiseks.

Teemajapidamine ei andnud soovitud tulemust ja laenude abil ehitas Liiv endale maja, kus hakkas raamatukauplust pidama.

Suuri organisatorivõimeid näitas ta Väike-Maarja Põllumeeste Seltsis. Ruumika seltsimaja avamist 1912. a. võib vist küll kõige enam Jakob Liivi teeneks lugeda.

1913. a. kutsuti Jakob Liiv Rakvere Krediidisühisusse tööle. Esialgu elasid Liivid üriorteris. Mõne aasta pärast ostis kirjanik endale parun Stackelbergi maja (Viru tn. 19) ja ehitas selle ümber oma elamuks. Sellest suure aiaga väikesest majast sai koht, kuhu kogunesid tihti vaimsete huvidega noored, et huumorimeelse luuletajaga vestelda ning ka oma kirjanduslikeks katsetusteks nõu ja õpetust saada.

Rakvereski sai Jakob Liivist agar seltsitegelane. Kaua aastaid oli ta Rakvere Rahvamaja ja Hariduse Seltsi esimees. Samuti oli ta Rakvere teatrimaja, ehitamise initsiaator.

Aastail 1921—1926 töötas vana koolimees veel kord õpetajana, seekord Rakvere Linna I Algkoolis. 1938. aasta 17. jaanuaril lõpetas surm Jakob Liivi töörohke elu. Ta maeti Rakvere linnakalmistule.

Töötanud päev-päeva kõrval igapäevase elu vajaduste rahuldamiseks, jätkus Jakob Liivil alati tahet ja jõudu ilukirjanduslikuks loominguks. Ta jättis meile päranduseks üle 40 väljaande luuletuskogude, lugulaulude, näidendite ja memuaaride näol.

Jakob LIIV abikaasaga.